1875. VII. évfolyam. 64. szám. Csütörtök, április 1.

Előfizetési árak:

Helyben es postan küldve:
Egy évre 10 frt — kr. ¼ évre 2 frt 50 kr.
Fél évre 5 „ — „ Egyes szám 10 „

Előfizetési pénz a miden közlemény: *Főpiacz, Vecsey-ház földszint* a szerkesztőségbe bermentve küldendők.

Előfizethetni helyben:
Telegdi K. Lajos könyvkereskedésében s a szerkesztőségnél. — Egyébütt a postahivatalok utján.

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

Megjelen hetenkint ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

KÖNYVTÁR

Hirdetési díj:
Öthasábos petitsorért 5 kr.
Nagyobb terjedelmü, mint szintéa több izbeli hirdetések, alku szerint a legolcsóbb árért:
Bélyegdij: minden beigtatásért külön 30 kr.
„Nyilt-tér“-en megjelenő közlemény öthasábos sorra 15 kr.
Név- vagy bérmentetlenül bekűldött kéziratok nem vétetnek tekintetbe. — Ugy szintén kéziratok sem adatnak vissza.

Nem kész pénz.

(B.) Rettenetes nagy a bizalom, — melylyel az egész ország népe az uj kormány iránt viseltetik. Minden nap mennek a bizalmi táviratok, üdvözletek, levélben és táviratilag. Soha nem ért még több kitüntetés miniszteri széket, mint a báró Wencheim elnöksége alatti miniszterekét.

Hegyen, völgyön hangzik az éljen. Különösen a „magas“ uraságok, a kik tudják, mikép kell tüntetni, még az utczára sem mehetnek ki talán, a nélkül, hogy az uj kormányt ne éltetnék.

A kormánypárti ujságlapokon csodálkozunk, hogy nem ünnepi szinben, csak közönségesen jelennek meg ily nagy öröm közepette.

De vajon elfogadhatjuk-e határozottan *kész pénz gyanánt* eme bizalmi szavazatokat arra nézve, hogy a nemzet zöme valóban őszinte bizalmát helyezi a közösügyes alapon álló kormányban?

Jól tudjuk, hogy a kormánypárt vakbuzgó hivei vakmerőségnek tartják még e kérdés feltevését is. Mert ők uton utfélen azt kiabálják, hogy a haza megmentésére ők vannak hivatva — közösügyes alapon.

Nagy dolog az, midőn valamely párt ennyire csalhatatlannak képzeli magát. Azt értjük, hogy valaki bizik önmagában, de midőn azok az urak mástól, a kik nem osztoznak nézeteikben, még a jóakaratot is megtagadják, ily esetben szóba sem lehet velök állani, annyival inkább nem lehet öntudatosnak venni közösügyes gondolkozásukat.

A kormánypárt uj hivei azzal áltatják magukat, hogy — ők régibb elveikből mit sem adtak fel.

Ugyde — ha ezt igaz meggyőződésből mondják — akkor velünk kell tartaniok. Ők szintén hajszálnyit sem engedtünk eddigi elveinkből, s első sorban követeljük az önálló pénz és hadügyet. Ha pedig „régibb elveik fentartásával“ egyesültek a jobboldallal, akkor — titkon — oda kell törekedniök, hogy a mi nézeteink jussanak diadalra.

Meg is vagyunk győződve, hogy a nemzet legnagyobb része a közösügynek határozott ellensége. Épen azért nem vehetjük fel, hogy a közösügyes alapon álló kormányt az egész nemzet pártolná, a mint nem pártolta azt eleitől fogva.

Ki fog ez tünni a választáskor.

Tudjuk ugyan a multból, hogy a választások alkalmával — ha maga a hatalom nem is, de annak vakbuzgó hivei — nagy nyomást szoktak gyakorolni a választókra, oly irányban, hogy azok függetlenül ne nyilatkoztathassák ki nézeteiket.

Még azt is tudjuk, hogy a választáskor sok tér nyittatik a személyi tekinteteknek. Van például nem egy oly képviselő, a kit — ha soha semmi elvet nem vallana is — megválasztanának, mert a választók annak egyéniségéhez ragaszkodnak.

De ha a választóknak nem személyek, hanem elvek felett kellene szavazni; — ha azt kérdenék, hogy kell-e közösügy, vagy nem? — akkor bizonyára a „nem“ haladná felül az „igen“-t.

Igy is azonban — a mint a viszonyok állanak — számitsák össze majd az egész nemzet köréből azon szavazatokat, a mik a közösügyes kormánypárt jelöltei ellen adatnak be, — akkor majd itélhetnek a felől, hogy mennyien osztják nézeteiket?

A szavazás lesz az igazságos mérték a dicsőség nagyságának megmutatására.

Addig minden tüntetés csak üres lárma — semmiért.

Nem vehetjük azokat kész pénz gyanánt.

— **Kassán nem kell a fuzió.** A baloldal ott is gyülést tartott, ott is felmerült az inditvány, hogy a baloldal változtasson köpenyeget s térjen — jobbra. De bizony leszavazták.

— **Mocsári Lajos** márcz. 29-én tartá Kecskeméten választói előtt beszámoló beszédét. Lelkesedve hallgatták fejtegetéseit, s rendithetlen ragaszkodást nyilvánitottak elvei iránt.

— **Fülekről** távirják az „Egyetértés és Magyarujság“-nak: Azon meggyőződésben, hogy a lapok egyesitése az önállósági párt.ok összeolvadásának leghatékonyabb eszköze, üdvözöljük az „Egyetértértést és Magyar ujság“-ot. Részünkről is örömmel csatoljuk ide üdvözletünket.

— **Hivatalos.** Vallás- és közoktatási magyar miniszterem előterjesztésére Metianu János, esperes, utóbb **archimandrita és nagyváradi** püspöki helynöknek az aradi görög-keleti egyházmegyei zsinat által ugyanazon egyházmegye görög-keleti román püspökévé történt megválasztatását ezennel megerősitem. Kelt Bécsben, 1875. évi márczius hó 23-án. — Ferencz József, s. k. Trefort Ágoston, s. k.

— **Simonyi báró** meglátogatta a mult hóban választóit. Természetes, hogy vannak pártfogói, de meggyőződhetett arról is, hogy a szalontai kerület polgárai nem mindnyájan lettek hütlenek elveikhez.

Az uszoda ügyében.

Debreczen, április 1.

A „Debreczen“ mult havi számai egyikében, ismét szönyegre hozatott az uszoda ügye.

Ezen eszme már rég foglalkoztatja a város közönségét. Ezen év, — mint hiszszük, — ez ohajunknak is (talán!) eleget fog tenni! Megtermi a várva-várt gyümölcsöt, melyből részt venni oly sokan óhajtának.

Igaz, hogy ez uszoda létrehozása tömén-telen áldozatkészséggel jár, miután folyóvizünk, a szó teljes értelmében nincs, s igy kényteleneu vagyunk azt mesterséges uton előállitani.

E mesterséges uton előállitott uszoda terve és költségvetése már a napokban közölve is volt a „Debreczen“ hasábjain, de a hely, hol ezen uszoda tervezve van, még mindez ideig nincs tökéletesen meghatározva, legalább a közönség biztos tudomással nem bir róla.

A költségvetés — ugy tudjuk — a nagyerdőn felállitandó uszodára van elkészitve. De miután a mult évben, a vasut mellett eső tó is volt szóban, s e szerint több szakismerő egyén által az meg is vizsgáltatott, bő forrása és kiapadhatlan vize által uszodára tökéletesen helyesnek találtatott az. Jó volna, ha az ügyet felkarolt tornaegylet, vagy a megbizott bizottság erre is elkészittetné a költségvetést! Talán kevesebb és czélnak megfelelőbb uszodát tudnánk az emlitett helyen előállitani, mint a nagyerdőn.

Miért? Először, mindjárt a viz előállitása szempontjából is, mivel egy ily uszodához megkivántató elegendő viz, csak a vasut melletti tó bő vizforrásában található fel, melynek a mult évi iszonyu szárazság elég bizonyitéka vala, hol majdnem egyforma állapotban volt a tó vize egész őszig, mikor több kut fenekig kiszáradt.

Másodszor pedig, és mi a legfőbb, azért, mivel tudvalevő dolog, hogy minden oly burjános, bozóttal a természettől oly guzdagon megáldott erdőn, mint a mi nagy erdőnk, lehetetlen a vizet ugy elzárni a vizi férgektől s állatoktól, — sőt a kigyóktól meg épen nem, — hogy azok a vizet fel ne keressék.

Már most teszem fel, ha ezen váratlan jószág, az ott csendesen fürdő egyik vendég karjára, lábára, vagy nyakára váratlanul rátekergődzik, ha nem is ártalmas, de mindamellett eliszonyitó érzelmet kelt a férfi közönségre is, annyival inkább pedig a nőkre!

Ezért aztán óvakodni fog mindenki e hivatlan vendég társaságától, s nem fog menni az uszodába magát felüditeni.

Ez pedig ismét anyagi érdekeinket sértené.

Mig az emlitett vasut melletti tó a csolnakázó egylettel szép barátságos viszonyban megélhetne s a közönség pedig kényelmes mulatságát találná itt fel.

Vizi.

Interpellácziő.

Hosszu-Pályi választókerület igen tisztelt képviselőjéhez!

Tekintve azt, hogy az igen tisztelt képviselő urnak tág tudomása van arról, hogy a hosszupályii választókerületben, habár sajnosan még most sem megalakulva, de tényleg mégis az óriási többség a függetlenségi párt programmját és elveit tartja egyedül hazánkra nézve a mostani szituácziók közt csalatkozhatlannak;

Tekintve továbbá, hogy mindezek mellett az igen tisztelt képviselő ur e választókerület legnépszerübb egyénétől, ajánlva mint közjogi ellenzéki, a bihari pontok alapján lett mégis a loyalis ellen várakozó magatartása mellett egyhangulag képviselőnek megválasztva s igy mint közjogi ellenzéki adta becsületszavát, hogy annak hive leend

S végre tekintve, hogy a lefolyt pártfuzió alkalmával a tisztelt képviselő ur vállalt és igért elveit a közösügyi elvekkel cseréite fel, és ennek értelmében már legbuzgóbb választóinak érzelmeit sem képviseli, meddig szándékozik még választóinak mandatumát jogtalanul megtartani?

Több választó.

— ***A magyar fővárosból.*** **Kubovics** Antal városi hivatalnok egy hölgynek 6000 forintját elsikkasztván, főbe lőtte magát. **A hitelsegélyegylet** e hó végén beszünteti működését. **A csavargőzösök** reggeli 6 órától esti 8 óráig közlekednek. **A Patti** hangversenye 10,000 frtot jövedelmezett, jótékony czélokra adatott — 100 frt. **Az egyetemen** a beiratások ápr. 1-től 14-ig tartatnak.

Vidék.

— A „Debreczen“ levelezése. —

Balmaz-Ujváros, márcz. 30.

A b.-ujvárosi olvasó népkör folyó hó 29-ikén este táncz vigalmat tarta saját könyvtára gyarapitása végett és pedig kielégitő eredménynyel, mert a tiszta bevétel 50 forint körül áll, noha ugyanakkor egy más táncz vigalom is volt a kaszinó helyiségében. — A **népköri vigalmat szép rend**, mesterkéletlen jó kedv, kellő csin és illem jellemzik; a miért a fáradhatlan, erélyes körgazdát, Dobi Péter urat illeti az elismerés.

A mi pedig a község politikai életét és nézetét illeti, ugy észlelem, hogy a kormány szabadelvü elnevezése, nem igen képes jobb jövő felől biztos reményt kelteni a polgárokban, mert ők inkább óhajtanák azt, hogy a kormány szabad legyen és független, — mert ebben nagyobb biztositékát találnák a nemzet jobb jövőjének, mint a puszta szabadelvü elnevezésben.

Annálfogva a szabadság felvett czimét csak ugy tekintik, mint oly czélból csinált lépveszszőt, hogy arra bátrabban repüljön és ott maradjon „a könnyenhivőségnek bargyu madara.“

Egy tag.

— ***Vidéki hirek.*** **Nagyváradon** a tüzoltóegylet főparancsnokául Mezei Mihály, alparancsnokokul Baróthy László s Ormai Géza választattak. **Az erdélyi** gazd. egyletnek gr. Bethlen László 1330 holdnyi földet hagyott. **B.-Ujfaluban** a „Biharmegyei értesitő“ nagyobbitott alakban s változatos tartalommal jelent meg. **Máramarosban** folyvást hideg van. **Miskolczon** kereskedelmi egyesületet akarnak alakitni. **A beszterczei** kerület 13 falujában a diphteris dühöng.

Az uj mértékek.

(A földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi magyar kir. miniszter 1875. márcz. 23-án 6302. sz. a. kelt körrendelete I. Valamennyi gazdasági egyesülethez., II. A kereskedelmi és iparkamarákhoz. III. Az orsz iparegyesülethez.)

I. II. III. Az 1874. évi VIII. törvényczikk a métermértéknek Magyarországon leendő behozatalát rendelte el. E törvény keresztülvitele végett a miniszterium részéről a szükséges előkészületek már is annyira haladtak, hogy a közönség figyelme felhivható a végből, miszerint az uj mértékeknek a gyakorlati életben való alkalmazhatásáról jó eleve gondoskodjék.

A (czim) azon közegek egyike, melyek leginkább hivatvák a kormány törekvéseire a gyakorlat embereit figyelmeztetni, s leginkább vannak azon helyzetben, hogy a nagy közönség ép azon részét, mely a mérés körül közvetlenül érdeklődik, a teendőkre előkészitsék.

Mindenek előtt értesitem, hogy a rendszer népszerüsitése czéljából a mellékelt táblázat és tudnivaló, még pedig ez utóbbi az országban szokásos nyelveken adatott ki és a miniszterium gondoskodott, hogy ezen munkálatokból az ország minden községében legalább egy-egy példány legyen meg. Ezen Posner Károly Lajosnál megjelent és minden könyvarus és papirkereskedő utján (70, illetőleg 20 krjával) megszerezhető munkálatokból, mindenki rövid idő alatt oly tájékozást szerezhet magának az uj mértékrendszerről, a mennyi a gyakorlati életben szükséges.

De ezen inkább fölvilágositás czéljából megszerzendő munkálatok tanulmányozása mellett a gyakorlat egyénei még más irányban hivatvák tevékenységre. Az idézett törvény értelmében ugyanis 1876. január 1-től kezdve csak az ezen törvény értelmében hitelesitett mértékek, sulyok és mérőkészülékek lesznek használhatók, s az ezzel ellenkezők az illető készülékek elkobzása mellett birság alá esnek. Az üzletegyének és a gyakorlati emberek ennélfogva kénytelenek lesznek eddig használt mértékeiket, sulyaikat és mérőkészülékeiket ujakkal fölcserélni, és az okszerüség azt tanácsolja, hogy már most gondoskodjanak az uj beszerzésekről, különben az év vége felé hazai gyáraink és iparosaink, vagy nem lesznek képesek a szükségletet kellően kielégitni, vagy pedig a tömeges keresletet felhasználandják az uj készülékek árának tulcsigázására, s igy mindkét esetben az üzleti élet jelentékeny hátrányt szenvedhetne.

Az uj mértékek, sulyok és mérőkészülékek tekintetében fel kell emlitenem a következőket: A bevásárlásnál nagy óvatossággal kell eljárni és csak az országban hitelesitett (tehát a bitelesitő bélyeggel, azaz: a magyar szent korona jelvényével ellátott) mértékek, sulyok és mérőkészülékek szerzendők be; mert a külföldről, sőt Ausztriából is szerzett mértékek, sulyok és mérőkészülékek nem felelnek meg teljesen a nálunk kivánt kellékeknek, s igy még után-hitelesités mellett sem lehetnének használhatók a közforgalomban.

Mennyire térnek el az egyes mértékek az Ausztriában elfogadottaktól, az kitünik a többek közt a következőkből: Folyadékok mérésére nálunk a szokásos mértékek a 2, 1, 0.5, 0.2, 0.1, 0.05, 0.02, és 0.01 liter, melyeknek alakja henger, — Ausztriában henger alakban késztendők a 2, 1, ½, ¼, ⅛ és 1/16 literedények, tehát nagy részt olyanok, melyeket nálunk nem is szabad használni, holott a nálunk meghonositott 0 2, 0 1. 0.05, 0.02 és 0.01 liter ott kup-alakban, tehát nálunk meg nem engedett alakban szokásosak. Még nagyobb eltérések mutatkoznak a szaraz tárgyak mérésére való edényeknél, igy például. Ausztriában 2 és 1 literesek ából is készithetők, de nálunk ily edények nem hitelesittetnek. Sőt még a sulyoknál is vannak bizonyos csekély eltérések, melyek az osztrák gyártmányt nem engedik a közforgalomba juttatni, igy pl. a kalmársulyok közül az 50—1 dekagrammos sulyok nálunk dekagram, illetőleg dk.-val jelölendők meg, holott Ausztriában grammal, illetőleg g-vel is jelölhetők. — Ezekből eléggé kitünik, mily fontos, hogy csak hitelesitett vagy legalább hazai iparosoktól készült mértékek, sulyok és mérőkészülékek vásároltassanak, s hogy főkép osztrák gyártmányoktól lehetőleg tartózkodjanak üzletnyeinknek. — A jelenleg használatban lévő mértékek, sulyok és mérőkészülékek közül egyedül a modellegek azok, melyek ha nem is valamennyi szerkezetü, de legnagyobb részük jövőben is alkalmazható lesz, feltéve, hogy ujabban hitelesittetnek. A hitelesitéshez pedig egyéb kellékeken kivül szükséges, hogy a mérleg legnagyobb terhelhetősége kilogrammokban fel legyen jegyezve, és továbbá, hogy a készitőnek jegye vagy neve rajta legyen. — E végből minden jelenleg használatban lévő mérleg valamely ahoz értő gyárnok, vagy iparoshoz átalakitás végett juttatandó és ez alkalommal egyuttal hitelesithető is. Ezen átalakitás, ha nem is lesz költséges vagy fáradságos, mindenesetre időt igényel s ennélfogva szintén jókor kell gondoskodni róla, nehogy az utólsó pillanatban iparosaink a kivánatnak meg ne felelhessenek.

(Vége köv.)

Külföld.

(k.) **Concha tábornok** Alfonsónak folyamodványt nyujtott át, melyben Jovellar jelenlegi hadügyminisztert, kubai kormányzói és hadügyminiszteri magatartásáért vádolja. Ezen dolog az egész országban mély benyomást

---

A „DEBRECZEN“ tárczája.

Az utósó Árpád.

— Történeti beszély. —

Dr. Fekete Lajostól.

I.

Keressük fel a képzelet szárnyain a büszke világvárost, Velenczét, hol az időszerint, melyben e történetke szerepel, a dogék parancsoltak.

A világvárosnak egyik félreeső utczájában igénytelen ház tünik föl, e kisded lakban ötszázad előtt lakott egy ifju tengerész, ki csak ha vészteljes tengeri utait megjárta, tért e kis lakba, fáradalmait kipihenendő.

Az ifjura ilyenkor boldogság várt.

Csöndes lakában szerető anya ölelő karjai s nyájas mosolya fogadák, s izletes meleg étel várt reá, melyet oly sok ideig nélkülözve, jó étvágygyal szokott elköltení, aztán a jó anya állott elő ujabbnál ujabb kérdésekkel, melyekre a tengerész tiszt nem győzött eléggé felelni.

Az ifju tengerésztiszt, ki e csöndes körben, szegényesen a nagy világ kábitó zajától elvonulva s elfeledve élt, a jó Emilio volt.

Emiliót isten megáldá deli külsővel, szép lélekkel, s munkabiró erős karokkal, melyekre igen nagy szüksége is volt, mert megtagadta tőle a szerencse, — mit némelyeknek oly pazarul osztogat, — kincseit, s igy izzadni kelle a szegény tengerésztiszt homlokának, soha nem nyugodni, hogy önmagát, s jó anyját kitarthassa, ezért türt hideget meleget, nélkülözést egyiránt, ezért nézett annyiszor farkasszemet viharos tengeren a halállal.

Nem hallott azért az ifjutól senki egy panaszt, egy zokszót sem!

Igen! mert vala egy gyupont, mely — ha a sors látogatásai nehezültek meg rajta, — megnyugtatá, mely erőt adott karjaiba, ha azok lankadni kezdtek, . . . e gyupont a szép Fennena nefelejts szemei voltak.

Az ifju tiszt szeretett. . . .

Élt Velenczében ez időben egy számüzött lengyel herczeg, a Kujovi herczeg, ki gazdag volt, aranya, ezüstje sokat érő, de legtöbbet ért mégis, sokkal többet, mint minden aranya, ezüstje, egyetlen leánya a gyönyörü Fennena.

A herczeg kisasszony szép volt, mint viruló rózsa, ifju, mint a ma nyilt virág, az élet tavaszán, a sugár lenge alak, fehér, mint bérczi hó, az arcz halvány pirja, a nefelejts szemek ragyogása, az aranyló szőke fürtök, megannyi remekei voltak rajta az alkotó kezeinek.

A kisasszony szeretett, és pedig ki hinné, ha nem volna megirva a történetek lapjain, hogy a gazdag herczeg kisasszony egy szegény tengerésztisztet, a jó Emiliót szerette, s Emilió őt viszont lángolóan, igazán.

Ilyen a tiszta szerelem, melybe nem vegyült még a földi salak! minden anyagiasságtól, érdektől, önzéstől ment az, s tiszta, mint a minőnek isten kezdetben alkotá.

De a herczeg ur nem tudta, s nem akarta tudni e szivviszonyt, hisz ő igen gazdag ur, hozzá még herczeg is volt kilenczágu korona czimerében, az ifju pedig nagyon szegény, és csak tengerész tiszt.

Ily viszonyok között már most hogyan merhetné egy szegény ifju egy büszke urnál bekopogtatni, igy szólván „főméltóságu herczeg ur! a te leányodat szeretem, én a te szolgád, add őt nekem, mert nélküle meghalok.“

Mit mondana erre a világ! óh az szörnyüség volna! Emilio ezt nem tette, — meghuzta magát, mint illik szegény embernek, háttérbe vonult, azonban szeretett, hitt és reményült, őt állása kötve tartá, hivatalos kötelesség szólitá el minduntalan utazni, kincseket, gyöngyöket hozni messze tengerekről, s hazai kelméket cserélgetni ki értök; mert tudni kell, hogy ez időben Velencze volt a világ első s leghatalmasabb kereskedő városa.

Egy izben épen tengeri utjára készült az ifju tiszt, midőn elindulása előtti napon levelet kapott, finom női kéztől irva következő tartalommal „Emilió! veszély készül ellenünk, melyet megelőzni tőlünk függ, az éjjel várj reám a főegyháznál, közleni fogom veled! Fennena.“

Emilio arczára felleg borult, a mint a rövid levélkét átfuta, lázas türelmetlenséggel várta az időpontot, melyben meg fogja tudhatni az őket fenyegető vészt.

II.

Sötét az éj, csillagtalan az ég, a büszke Velencze fölött mély nyugalom terül, melyet csak az egyház tornyairól fölrebbent éji madár vijjongása zavar meg néha néha.

A fő egyház oszlopai mögött sötét árny, mint kisértet állott őrt, kivont tőrrel kezében, farkasszemet tekintettel nézve a sötét éjbe.

A toronyóra 11-et kongott, . . . s e perczben az egyház csarnoka felé két alak tart; egyik kimért távolban megáll, s várakozni látszik, a másik pedig eltünik az egyház oszlopai mögött, hol az előbb emlitett alakkal találkozik. A két alak Fennena, a herczeg kisasszony, és komornája, a másik pedig kivont tőrrel, ki lehetne más mint Emilio, ki a légyottra megjelent?

Az ifju csókjaival özönlé el a lányt s át ölelé karcsu derakát, a bátor tengerész reszketni érzé a gyöngéd tagokat.

„Ne rettegj szólt bátoritólag az ifju, kezemben fegyver s velünk az isten.“

„Óh én nem félem a vészt, ha téged látlak, szólt a szép lány gyöngéden simulva a bátor ifju széles melléhez, de téged féltelek, hallgass meg: „egy büszke ur jött hódolatát lerakni lábom elé, de én hidegen utasitám vissza szerelmi ajánlatát, atyam boszankodva mondá: „meg kell lenni, akarom e irigyet“ s ez ellen nincs fellebbvitel, az összekelés is ki van tüzve, egy év lefolyta alatt, — de azt nem lehet nem szabad bevárnunk, te holnap tengerre szálsz, vigy el engem oda magaddal, hagyjuk el ez országot, . . . keressünk magunknak más helyet, én itt hagyom a palotát, kincseket, hogy a kunyhót, a szegénységet veled megosszam, s boldogok leszünk bárhol az ég alatt, én még a szellőtől is megóvlak, te ölembe hajtod le fejedet, és én örködöm álmaid felett.

Lásd — folytatá a lányka — ne hagyj itt kérlek! itt engem valami különös ér, és téged velem együtt; . . . . én téged magadban egyedül ugy féltelek! . . . a mult éjjel is igen rosz álmaim voltak, azt álmodám, hogy sötét éjjelen kisértetek törtek szobádba, kezökben véres tőrökkel, téged magukkal hurczolva messze, ismeretlen helyre, óh Emilio, ez gonosz álom volt, még most is reszketek, ha rád gondolok!

Az égre! Fennena hagyj fel e beszéddel, ne rémitsd magad, tudod, hogy én szeretlek, mint gyenge napságár a fejedelmi liliomot, mint dalos madár a zöld lombot, mint szomjas föld a csöndes záport, szeretlek igazán, szeretlek hiven, forrón, . . . s előbb lássam a napot feketének, előbb szálljon sötétség szemeimre, mint téged idegen férfi karjai közt lássalak meg valaha; — most hallgass ram, ha szeretsz, mint én: — lásd én messze tengerekre utazom, köszivü durva emberekkel, s hogyan tehetnélek én ki téged e veszélyes ut fáradalmainak, s az iszonyu tengeri betegségnek! nem az nem lehet! . . . Ám de van egy mód, mely téged enyemmé teend, a munka és szorgalom, . . . éjt napat egygyé teszek, hogy szerezzek magamnak hirt, nevet, kincseket, ezek kellenek atyádnak, felküzdöm magamat a magasba hol te állsz, s mikor veled egyenlő fokra emelkedem, fellépek atyád előtt kezedért; akkor tán nem fog megtagadni!

E szavakat az ifju lelkesülten, s ihletetten mondá, ugy hogy azokban a szép herczeg kisasszony nem kételkedhetett.

Mennyi sok mindenféle moadanivalójuk volt egymásnak, beszéltek hosszan, sokat, de a haladó éj elválást intett.

Mit érzett ekkor a két szerető kebel, nem akarom leirni, ki volna vakmerő az érzelmek valódi mélységét, és magasságát ecsetelni? ajk ajkhoz tapadt, szív szivhez forrt.

Az ifju tengerésztiszt eddig nem ismert nedvet érze leperegni arczán, a mint elhagyta a palotát, hova a szép herczegkisasszonyt kiséré az eji kaland után.

(Folyt köv.)

tett. Egy fohadnagy s 24 önkéntes a karlisták közül Campos kir. tábornok előtt kegyelemért esdtek. A karlisták közül sokan szöknek át Alfonsó seregeihez.

— **Németország.** A „Posh“ szerint a boroszlói herczeg-püspök Förster ellen a hivatalvesztési per megindítása el van határozva.

— **New-York.** Rio-Grandeban mexikói bandáknak ujabb betörései fordultak elő. — A kubai felkelők még folytatják pusztításaikat.

— A **szerb** fejedelem kocsizása alkalmával a néptől melegen üdvözöltetett.

(—) **Ausztria.** A hadügyminiszteri palotában Mengele György felakasztotta magát. Ő hadi pénztárigazgató volt, 50 éves, családos ember. — A vizsgálat eredménye az lett, hogy a helytelen pénzkezelés (20,000 frt hiány) lett volna oka öngyilkosságának.

Triesztben tegnapelőtt óta hideg északi szél fujt, miért a király fogadására való előkészületek nagy fönakadást szenvednek.

A helytartó Laxgiova a „Dalmáczia“ nem politikai egyletet feloszlatta, miután ez alapszabályai szerinti kizárólag tudományos és irodalmi hatáskörét áthágta az által, hogy a Manineméle leleplezése alkalmára Velenczébe üdvözlő táviratot küldött.

Szinházi szemle.

Hetfőn szép közönség jelenlétében adatott: „**Tékozló**“, tündérrege 3 szakaszban, forditotta Jakab István.

Horváthné — szintársulatunk e méltán kedvelt tagja — hoszas betegsége után ez estén lépett fel először Katicza szerepében; a közönség zajos tapsokkal s szivélyes éljenzéssel fogadta. Az előadás átalában véve igen sikerült volt.

Kedden adatott a „**Bányarém**“, Vahot Imre 3 felv. történeti népszinműve.

E szép kiállitással rendezett darab előadásán nem nagy közönség jelent meg. Pedig az előadás megérdemelte volna, hogy többen nézzék. A szereplők pompásan oldák meg feladatukat.

Tegnapra is kijutott a rémes darab; szinre került: „**Hinkó a hóhér legény**“ dráma 5 felv. Halm Frigyestől. Jó előadás. Nem nagy közönség.

— **Czigány-halál.** Volt egy király Thuléban. — nem ugy — volt egy czigány Budapesten, hóhéig hü a vonóhoz. — Jegyese is volt; az éjhaju, kerek képü, bogárszemü Katicza. — Mielőtt azonban oltár elé vihette volna, bekopogtatott hozzá a tüdővész utolsó stádiuma. Szombat délután előre érezvén halálát, magához kéretett négy társát Rácz Paliéktól. — Muzsikáltatta magát; a legkeservesebb nóták járták, maga meg oly szivhez szólóan kisérte élő hanggal, — hogy a szép Katicza záporeső módjára könyezett mellette. Egyszerre csak felegyenesedett ágyából; kezébe ragadá a boroskancsót; rágyujtatott legkedvesebb nótájára, aztán összerogyott. — Meghalt.

UJDONSÁGOK.

*** Előfizetőinket tisztelettel kérjük, hogy az előfizetési pénzeket mielőbb beküldetni szíveskedjenek. — A „Debreczen“ kiadóhivatala.**

* **Városi közgyülés** tartatott ma délelőtt. A miniszteri leiratok, valamint a bizottsági jelentések tudomásul vétettek. Csanak József a bizottsági tagságról lemondott, a mi sajnálattal vétetett tudomásul. — A polgárositás iránti kérvények szinten elintéztettek.

* **Bacsó Luiz** kisasszony, ki közönségünk előtt feledhetlenné tette magát, közelebb Aradon mutatja be szép képességét három szerepben.

* **A felállitandó vágóhid** ügyében a helybeli mészárosok azon ajánlatot tették a városi hatóságnak, miszerint ők készek egy vágóhidnak saját költségükön leendő felépitésére; erre nézve térségül két helyet hoztak javalatba, az egyik a váraduczai sorompón kivül a Pérchi-féle majorsági földön, a másik pedig a sz. anna-uczai sorompón kivül az eddigelé homokhordásra használt helyen van; mindkettő azért lenne az emlitett czélra alkalmas, mert az ottankörüli nagyszámu hizlalóban levő sertések a vágóhidban összegyülendő vért és más hulladékokat felemésztnék, vagy pedig azok a majorsági homokos földek trágyázására lehetnének forditandók.

* **A szinügy barátainak** figyelmét ismételve felhivjuk a szinház érdekében bibocsátott aláirási ivekre. Egy példány szerkesztőségünk en is van letéve, s aláirásokat szives készséggel fogadunk.

* **Utólag értesültünk**, hogy a Tisza Kálmán tiszteletére rendezett kivilágitás alkalmával — Révész Imre lakának ablakát betörték. A legmélyebb megbotránkozást szül ez minden müvelt ember lelkében. S miért történt ez? — Mert két ablak nem volt kivilágitva. Valóban, gyönyörü világot élünk!

* **A közönség köréből.** Debreczen város gazdasági tanácsa elrendelte, hogy azon bérlők, kik bérletükkel hátrányban vannak, pereltessenek be. A hátrányosak száma igen nagy, a mi kétségen kivül azt bizonyitja, hogy az idők mostohasága, ez ideig nem tapasztalt nagyságban nehezedett a gazdászközönségre; még ezen felül a legkedvezőtlenebb pillanatban nyult a nemes tanács a §-ok hatalmához, a midőn t. i. a hat hóig tartó, — s még mai napság is folyamatban levő tél, a jószágtartó gazdákat, drága takarmányvásárlásra kényszeriti, mert a késői kemény fagyok, a hó alól zölden kikerült mezőt semmivé tették; s a ki barmait az elpusztulástól meg akarja menteni, még jó ideig takarmányozni kényszerül. — Prókátori szempontból véve fel a dolgot, — a nemes tanács, igaz. törvényes téren áll; ámde levén ők egyszersmind a város atyái is, rendkivüli körülmények közt, mint részben hatalom a törvény rideg végrehajtása helyett, mely nagyon közönséges, és ez inséges időben kegyetlen: a szeretetnek kifolyását éreztetné, mely nemes és emberséges. Köztudomásu dolog, hogy a bérlet a mult év folytán, csaknem átalánosságban, eredményében a nullán alul áll, mert rá kell fizetni. Az is bizonyos, hogy a város csak földet, s nem áldást is adhat egyszersmind; de minthogy egyedül csak a bérlők károsulnak a legszigorubb inség idején is: nemde méltányosabb lenne, ha a nemes tanács saját polgárain némileg könnyiteni lenne hajlandó az által, hogy a költséget fokozó peres eljárás helyett, junius haváig meghosszitná a törlesztés vég határidejét, illendő kamatfizetés mellett, mely szelidebb eljárás ellen, aligha lenne valakinek kifogása. A tavasz kinyiltával, — némi mozgalom váltván fel az átalános tespedést, — per nélkül is igyekeznék mindenki lefizetni tartozását. Több en.

* **A sz.-györgynapi** orsz. vásár határnapjai: április 9—10 juhvásár; 11 a bőrvásár; 18 sertésvásár; 19—20. nagy baromvásár.

* **Éljen Deák Ferencz,** éljen Tisza Kálmán! E nevek hangoztatásával oszlott szét tegnap a jobboldali elveket valló polgárok gyülése. Elnök — Dalmy Károly megnyitván a gyülést, a jelenlegi helyzet előadása után kéri a tagokat, hogy mondják ki határozatilag, miután annak ezentul értelme nincs, a deákpárt feloszlását s kiki csatlakozzék meggyőződése szerint a vasárnap megalakult „szabadelvü“ párthoz. Ez inditvány egyhangulag elfogadtatván, elnök kéri a gyülést, hogy nevezne ki nehány egyént, kik az eddigi balközép hasonló kinevezett tagjaival az egyesülés mikénti végbeviteléről értekezzenek. Mi megtörténvén, az e tárgyban tartandó értekezlet ma csütörtökön a városház kis-tanácstermében megtartatott.

* **Tánczestély.** Alföldi Károly tánczmester folyó 1875. év április hó 10-én a „Fehérlő“ termében a tánczidény utósó estélyére gyermekbállal egybekötött zártkörü tánczestélyt rendez. Belépti-dij személyenként 1 frt; családi jegy 2 frt. Kezdete 8 órakor. Zenész: Balázs Kálmán. Ételekről és italokról a vendéglős kezeskedik.

* **Eljegyzés.** Kiss Rezső főreáliskolai tanár közelebb jegyezte el Guszmann Róbert vendéglős kedves leányát, Ilona kisasszonyt. Legyen áldás frigyökön!

* **A ref. főiskolában** az uj szorgalomszak jövő hetfőn e hó 5-ikén kezdetik meg.

* **Megkaptuk** az előfizetési felhivást a „Székely Tanügy“ czimü nevelés-oktatásügyi szakközlönyre. Szerkeszti Málik József. Kiadja a sepsi-szent-györgyi „Előtvös egylet.“ Megjelen folyó évi április hó 15-én kezdve havonkint kétszer: a hónap első és tizenötödik napján diszes kiállitással nagy negyedrét alakban másfél iven. Előfizetési ára áprilistól decemberig 3 frt; augusztus végéig 1 frt 80 kr. Az előfizetések a „Székely tanügy“ kiadóhivatalához t. Nagy István tanitó ur nevére a „Bazár“ épületbe czimzendők.

* **Ma délután indultak el** a vasuton Szatmárra azon hadkötelesek, kik az idei surozás alkalmával felyülvizsgálatra rendeltettek; velök ment Konthi József alkapitány is.

* **Egy gyanus egyént,** h.-pályii illetőségü Nagy Imre nevüt fogott el pár nap előtt a csendbiztos, a ki elfogatásakor bevallá, hogy a közelebbi időkben Dobos Gábor több izben fordult meg nála, s avval mindaddig, mig az itteni vidéken szerepelt, folytonosan egybeköttetésben állott; valamint több általa elkövetett lopását is beismerte.

* **Benedek Aladár** „Uj idők“ czimü hetilapjának 13-ik száma a következő s az előbbiekhez méltó tartalommal jelent meg: — „Antik és modern irodalom,“ Váry Gellértől; „A tudományok mellett,“ Dalmady Győzőtől; „Mit tehet egy novella“ (eredeti elbeszélés) „Egy előfizető“-től; „Visszaemlékezés a bódeni tóra“ (Lingg költeménye) Tóth Sándor forditásában: „Egy vigjáték a „Palais Royal“-ban,“ (Félix Lilla elbeszélése;) „A görögök hazája,“ (Vacano Emil társadalmi rajza;) „A közönség titkaiból„ (tárcza,) Almaudintól; Irodalmi, társadalmi és müvészeti hirek; a boritékon: „Divattárcza-üzenetek,“ „Vidéki élet,“ „Hymen,“ „Képtalány,“ „Számrejtvény,“ „Szikrák,“ A szerkesztő nyilt válaszai,“ „Vegyesek.“ E minden igényt betöltő hetilap előfizetési ára évnegyedre csak 2 frt 50 kr., félévre 5 frt, s áprilistól az év végéig 7 frt 50 kr. Ki az év végéig előfizet, az egy diszes mülapot is kap külön s minden csomaglási dij nélkül, — és ki félévre fizet elő, az egy érdekes könyvet szintén külön s dij nélkül. Mutatványszámmal is bárkinek szolgál. Kiadói és szerkesztői hivatala: Budapest, Kristóf-tér 2. sz. 3. emelet, 10. ajtó.

* **A „Haza“** életbiztositó és hitelbank még mult évben Budapesten a kalaputczai 1-sö sz. a. Fábry-féle házat 53,000 forint teherrel megvásárolta, ma azonban a budapesti fővárosi egyesült „Takarekpénztárnál“ ez összeget tökéletesen törlesztette, minek folytán ezen ház rövid idő alatt a „Haza“ bank birtokába telekkönyvileg átkebeleztetik, s ezen uj vételel immár a „Haza“ banknak, melynek városunkban is van vezérügynöksége, két szép fővárosi háza van.

— **Magyar csárda Philadelphiában.** A philadelphiai világtárlat igazgatóságához Wagner D. szegedi jónevü vendéglős folyamodott a magyar csárda elnyerhetése végett, és kilátás van arra, hogy el is nyeri. Wagner legalább ezt annyira hiszi, hogy már szervezi személyzetét a tengerentuli szolgálatra és leginkább az alföldi tájviselet képviseltetésére törekszik. A „Szegedi Hiradó“ kivánja, hogy vállalata jobban sikerüljön, mint a budapesti Schmidt testvéreké a bécsi közkiállitáson, kik bármit inkább képviseltek, mint a magyar gastronomiát s általában a magyarságot.

Bély Róza k. a. első vendégjátéka.

Debreczeni szinház.

VIII. bérlet. 6. szám.

Szombat, április 3-án 1875.

adatik:

ERNANI.

Nagy opera 4 szakaszban. Irta Piave, zenéjét szerzé Verdi. — Karnagy Medgyesi.

(Rendező: Philippovich.)

— **Bécsi tőzsde** április 1. (Távirati tudósitás.) Ezüst 104 55, cs. arany 5.23—; Napoleonarany 8.88—.

Szerkesztői nyilt posta.

– Czeglédutczára. Kérelmed teljesitetik; addig még — ha lehet — találkozunk. Helybe. Névtelen levelet figyelembe nem vehetünk. Kun Lukácsnak. Ápr. 6-án Szolnokról tudósitást várunk. Nagy-Károlyba. (B. B.) Köszönjük a megemlékezést. Csengerbe Hiába vártuk a levelet.

Felelős szerkesztő:

SZATMÁRI KÁROLY.

Nyilttér.

Hálanyilatkozat.

Boldogult férjem Junghaus József a „Haza“ életbiztositó és hitelbanknál Budapesten 300 forintra biztositva volt, mely összeg nekem nyereménynyel együtt a pozsonyi főügynök Güntner M. Vilmos ur által pontosan s minden levonás nélkül kifizettetett, kötelezve érzem magamat nevezett intézetnek solid eljárásáért leghálásabb köszönetemet kifejezni, s azt minden családnak, ki övéiről hasonló módon gondoskodni akar, legmelegebben ajánlani.

Bősing, 1875. márcz. hó 5-én.

Junghaus Mária s. k.

127 1—

Nyilatkozat.

Mi alólirottak kinyilatkoztatjuk, miszerint bizonyos Farkas Balázs az „I-sö magyar“ általános biztositó társaság utazó felügyelője által különbféle igéretek, de különösen azon biztos állitása folytán, hogy a „Haza“ életbiztositó és hitelbank biztos bukását már csak napi kérdésnek mondá, sőt oly ingadozó alapon állónak állitá, miszerint azt ő egymaga is megbuktatni képes, — annyira részedettünk, hogy utóbb emlitett társulattól — egy másik ő általa ajánlott társulat biztositó feleinek oda igérkeztünk; — időközben azonban meggyőződést szereztünk Farkas Balázs utazó, felügyelő, minden alapot nélkülözö puszta s kobolt állitásairól, — melynek folytán jó indulatból figyelmeztetjük a n. é. biztositó közönséget, hogy nevezett Farkas Balázszsal szóba ne álljon, hanem neki, mint hitelt nem érdemlő rágalmazónak ajtót mutasson.

Kelt Ér-szt.-Király, 19. márcz. 1875.

Csighy Ferencz s. k.
Király-daróczi ref. lelkész.
Kovács Károly s. k.
Ér szt. királyi ev. ref. lelkész.

Az intézet részéről jogi képviselője által e tárgyban a törvényes lépések már megtétettek, azon irányban, hogy a rágalmazás megfenyittessék, s az intézet jó hirnevének megtámadásáért igazság szolgáltassék.

Valódi erfurti,

kerti vetemény

és

VIRÁGMAGVAK

kaphatók jutányos áron

Kazinczy és Társánál

Debreczenben.

102 4—

HIRDETÉSEK.

A DEBRECZENI

könyv, kőmünyomda s kártyagyári részvénytársulat

KÖNYV- KŐ- és MÜNYOMDAJA.

ajánlkozik

mindennemü nyomtatványok

jutányos áront

gyors és pontos

elkészitésére.

Üzlethelyiség, — hová a megrendelések intézése kéretik, — főpiacz, a reform. nagytemplom mellett.

---

233. sz.

ÁRJEGYZÉKE

az

„István“ gőzmalom társulat

készitményeinek

helybeli raktáraiban.

Szám	Költségmentesen engedmény nélkül, készpénz fizetés mellett, kötelezettség nélkül	Egész zsákban 100 b. font	Egész zsákban oszt. ért.	Kisebb részletbe 1/8 mázsái g 100 b. font	Kisebb részletbe 1/8 mázsái g oszt. ért.
A B	Asztali dara 1-sö rendü	13	58	13	80
C	szintén 2-od „	12	65	12	80
0	Királyliszt	13	21	13	50
1	Lángliszt	12	65	13	—
2	Montliszt	12	09	12	40
3	Zsemlyeliszt 1-sö rendü	11	54	11	80
4	szintén 2-od „	10	98	11	20
5	Fehérkenyérliszt 1-sö rendü	9	86	10	20
6	szintén 2 od „	8	—	8	20
7	Barnakenyérliszt 1 sö rendü	6	70	6	90
8	szintén 2-od „	5	96	6	20
9	Lábliszt 1-sö rendü	5	40	—	—
10	szintén 2-od „	4	10	—	—
R I	Rozsliszt 1-sö rendü	8	56	8	80
R II	szintén 2-od „	8	—	8	20

=zsákingyen.=

Debreczen, 1875. márcz. 16.

Értesités.

Alulirottnak van szerencsém a n. érd. közönség becses figyelmét, évek óta fenálló, czeglédutczán saját házamban levő dusan felszerelt **Vászon, ruhakelme, posztó** és **kész fehérnemü gyári raktáramra**, de különösen a következő czikkekre felhivni, u. m.

Fekete noblesse 1 röf 1 frt 30 krtól 4 ft 50 krig.
Atlasz, marcellin, pamut és selyembársonyok.
Chiffon férfiingek 1 ft 20 krtól 3 forintig.
Chiffon és vászon férfilábravalók 90 krtól 2 frt 20 krig.
Szines férfiingek 1 ft 10 krtól 2 ft 20 krig.
Férfi angol oxfordingek 2 ft 80 krtól 3 frtig.
Férfi gellérok 2 ft 20 krtól 2 frt 80 krig.
Férfi kézelők 3 frt 60 krtól 5 frtig.
Férfi harisnyák 2 frt 20 krtól 6 frtig.
Férfi nyakkendő, kézelő- és gallérgombok.
Női chiffon- és vászoningek 1 frt 50 krtól 4 forintig.
Női háló-corsettek 1 ft 30 krtól 5 forintig.
Női alsó szokonyák 2 ft 20 krtól 5 ftig.
Női kitünő minőségü derék-füzők 80 krtól 5 forintig.
Női harisnyák 2 frtól 11 frtig. —
Fiuingek ugy szines pergál mint chiffonból.

Továbbá, ajánlom nagy választékban a legjobb minőségü rumburgi, irlandi, creasz és sileziai vásznaimat: vászon, abrosz, asztalteriték és törülközőket, szines canavácz, czérna és gyapju butor-szövetek. Szines kárton és cretton 18 krtól 40 krig. — Szines és fehér barchetek. Vászon és batiszt zsebkendő 12 db 1 forinttól feljebb. Nyári, téli selyem és beszövött kendők. Csipke és mouseline függöny, valamint szőnyegek röf és darab számra.

Asztal és ágyteritő, kávés-abrosz és csemegekendőket a legnagyobb választékban. — Az itt elsőroltakon kivül raktáram dusan fel van szerelve, fiérfi ruhának való **gyapju és czérnaszövet**, mindennemü **női pipere czikkek**, esernyő és napernyő, moll, clair, mouseline, kötő és himző pamuttal.

A n. érd. közönség becses látogatását kérem mély tisztelettel:

97 5—? **Bosznay Károly.**

Lével általi megrendelések, gyorsan s pontosan csomagolásidij felszámitása nélkül eszközöltetnek.

Fehérnemü varratások gyorsan szépen kiállitva és a lehető jutányos árak mellett eszközöltetnek.

Tudósitás.

Van szerencsénk tudatni, hogy a közelgő **Szent György**-napi vásárt **1875. április hó 12-től 21-ig,** eddigi helyiségünkben, bécsintcza 79—80. szám alatt tartandjuk, mely alkalomra **vászon, asztal- és ágy-nemüek,** valamint kész férfi-, női és egyéb **fehérnemüekkel** dusan berendezett raktárunkat ajánljuk, időszerint leszállitott ócsóbb árak mellett.

Tisztelettel:

Kunz József és Társa,

Budapestről.

119 4—10

Eladó széna.

M.-Pércs mellett, Debreczentől egy óra járásnyira, a bodóházi puszták mintegy 60 darab egy-egy béres szekérnyi első rendü gyépszénát tartalmazó boglyát, folyó évi april 4-én reggeli 9 órakor önkéntes árverelés utján, egyenként eladat.

Sinay Károly m. k.

123 3—4

Eladó.

A 83. számu külső vásári cseréppel fedett, bólthajtásos kő sátor.

A péterfia-utczai 817. sz. a. háznál, — 20,000 vas, cser és épületi tégla.

Az Ondódon egy bogja szalma, és leveles tengeri kóró. — Értekezhetni felőle Budaházy Antal kereskedésében Debreczenben.

111 3—3

Debreczen, 1875 nyom. a részv. társ. könyvnyomdájában. — Laptulajdonos Oláh Károly.